

amfori BSCI Sistem Kitapçığı

1. Bölüm: amfori BSCI Durum Tespiti (Due Diligence) Yaklaşımı

Giriş

amfori BSCI Sistem Kitapçığı 2022 yılında güncellenmiştir. Bu belgenin hedef kitleesi esas olarak amfori üyeleri, onların iş ortakları, amfori denetim ortakları ve denetleyicileridir. amfori BSCI Sistem Kitapçığı'nın bu güncellenmiş versiyonu, hedef kitleye ve sistem kullanıcılarına ayrıntılı bilgi sağlayan dört ana bölümden ve Kılavuz belgelerden oluşmaktadır.

Her bölüm, amfori BSCI Sistemi'nin iş kuralları ve süreçleri hakkında bilgi sağlar.

1. Bölüm, amfori BSCI Durum Tespiti (Due Diligence) yaklaşımını ve uygulama adımlarını, amfori'nin üyelerine ve iş ortaklarına sunduğu pratik araç ve hizmetler ile birlikte açıklamaktadır.

2. Bölüm, amfori üyeleri, iş ortakları, denetim ortakları ve denetleyicileri hedef almaktadır. Bu kitapçıkta hem amfori BSCI'nin bütünsel denetleme yaklaşımına genel bir bakış yer almakla birlikte denetleme talebi ve planlamasından denetlemenin gerçekleştirilmesi ve takibine kadar tüm amfori BSCI denetleme süreci açıklanır.

3. Bölüm, amfori BSCI denetim soru listesindeki soruların yorumlanmasında amfori üyelerine ve denetçilere yardımcı olur.

4. Bölüm, iş amfori BSCI'nin iş ortakları için kullanıma sunduğu tüm belge ve kılavuzların ve her performans alanından nelerin beklendiğine ilişkin özel yönergelerin açıklamasını sağlayan dört kısımdan oluşmaktadır.

amfori üyelerinin ve iş ortaklarının amfori BSCI Denetleme Faaliyetlerinin uygulanmasında yer alması ve desteklenmesi için **18 kılavuz belge** oluşturulmuştur: Öz Değerlendirme Araçları, amfori Sosyal Denetimleri ve Sürekli İyileştirme süreçlerine ilişkin detaylı bilgiler bu kılavuzlarda yer almaktadır.

amfori BSCI Sistem Kitapçığı'nın bu güncellenmiş versiyonu Aralık 2022'de yayımlanmıştır. Bugüne kadar amfori tarafından hazırlanmış olan ilgili belgelerle birlikte geçerlidir.

Aşağıdaki belgeler geçerli ve yürürlüktedir:

amfori BSCI Belgeleri

[amfori BSCI Davranış Kuralları \(v.2021\)](#)

[amfori BSCI Denetim Raporu Çerçevesi \(amfori Sustainability Platform'da mevcuttur\)](#)

[amfori a.i.s.b.l.'nin Ana Sözleşmesi](#)

[Kolay Kılavuz: Birleşik Krallık Modern Kölelik Yasası](#)

[Makale: Hindistan'ın Çocuk İşçiliğine İlişkin Yeni Kanunu](#)

[Rehber Paketi: Türk Tedarik Zincirlerinde Çalışan Suriye Vatandaşları](#)

[Tedarik Zincirlerindeki Mülteciler: Risk Tespiti ve Yönetimi Kılavuzu](#)

[Cinsiyet Hakkında Sosyal Diyalog Kitapçığı](#)

[COVID-19 Döneminde Duyarlı Satın Alma Uygulamaları](#)

[amfori Üyeleri'nin Devlet Tarafından Dayatılan Zorla Çalıştırmaya Bağlı Potansiyel Sömürüyü Denetlemelerine Yönelik Kılavuz](#)

[amfori Üyeleri İçin Çatışmadan Etkilenen ve Yüksek Riskli Alanlarda Sorumluluk Bilinciyle İş Yapma Kılavuzu](#)

[amfori Geçim Ücreti Yolculuğu: Durum Değerlendirmesi ve İleriye Yönelik Yol Tespiti](#)

[Büyük tarlalar için amfori BSCI denetim yorumlama kılavuzu](#)

[Küçük ve küçük ölçekli tarlalar için amfori BSCI denetim yorumlama kılavuzu](#)

Denetleyiciler ve denetçiler için Direktifler, [lütfen amfori web sitesini ziyaret ediniz.](#)

[MEMO \(ACs 2016/03 - 1\): BSCI 2.0 kapsamındaki denetim düzenlemeleri](#)

[MEMO \(ACs 2016/11 - 2\): Çocuk İşçiliğini Durdurma Yasası - Hindistan](#)

[MEMO \(ACs 2017/03 - 1\): Çifte kayıt usulü muhasebeye ilişkin değerlendirme - Türkiye](#)

[MEMO \(ACs 2018/05 - 1\): Sosyal Sigorta ve Refah - Çin Halk Cumhuriyeti](#)

[MEMO \(ACs 2018/06 - 2\): amfori BSCI Denetim Raporu - Minimum İçerik](#)

[MEMO \(MPs 2019/10 - 1\): Yangın güvenliği - Hindistan](#)

[MEMO \(ACs 2021/05 - 1\): Adil İşe Alım](#)

[MEMO \(ACs 2021/07 - 1\): Tedarik Zinciri Şikayet Mekanizması](#)

[MEMO \(ACs 2021/09 - 2\): Denetim Hataları](#)

[MEMO \(ACs 2021/10 - 3\): Bina ve Yangın Güvenliği – Çin Halk Cumhuriyeti](#)

[MEMO \(ACs 2022/01 - 1\): Birleştirilmiş Denetim Prosedürü](#)

[MEMO \(ACs 2023/01 - 1\): Denetim Süreleri](#)

[MEMO \(ACs 2023/01 - 2\): İşe Alım Ücreti](#)

[MEMO \(ACs 2023/01 - 3\): Bina Güvenliği ve Depreme Hazırlık - Türkiye](#)

[MEMO \(ACs 2023/02 - 1\): Çalışma Saatleri](#)

[MEMO \(ACs 2023/02 - 2\): Adil Çalışma Ücreti](#)

İçindekiler

amfori BSCI Durum Tespiti (Due Diligence) Yaklaşımı	5
amfori BSCI Davranış Kuralları	6
amfori BSCI Davranış Kuralları'nın Başarılı Bir Şekilde Uygulanması	10
Kanunlara Uyma	12
Durum Tespiti (Due Diligence) Yaklaşımıyla Hareket Etme (Teoride)	13
Durum Tespiti (Due Diligence) Yaklaşımıyla Hareket Etme (Uygulamada)	16
1. Adım: Sorumlu İş Davranışını Politikalara ve Yönetim Sistemlerine Dahil Etme	18
2. Adım: İşletmenin operasyonları, ürünleri veya hizmetleri ile ilişkili mevcut ve potansiyel olumsuz etkileri tespit etme ve değerlendirme	20
3. Adım: Olumsuz etkilerin ortadan kaldırılması, önlenmesi veya azaltılması	24
4. Adım: Uygulama ve Sonuçları Takip Etme	32
5. Adım: Etkilerin nasıl ele alındığının bildirilmesi.	33
6. Adım: Uygun olduğunda iyileştirme sağlama veya iş birliği yapma	34

amfori BSCI Durum Tespiti (Due Diligence) Yaklaşımı

amfori BSCI Davranış Kuralları'nı imzalamış olan işletmeler, ticari faaliyetlerini sorumlu bir şekilde yürütmeyi ve tedarik zincirlerindeki insan haklarına yönelik ve çevresel olumsuz etkileri tespit etmeyi, önlemeyi, azaltmayı, hesaba katmayı ve düzeltmeyi taahhüt etmiştir.

amfori BSCI sistemi kapsamında hem büyük hem de küçük şirketler sorumlu iş uygulamaları taahhütlerini yerine getirmelerini desteklemek için aynı profesyonel desteği alır ve aynı araçlara erişimleri vardır. Tedarik zincirinde yer alan her büyüklük ve konumdaki şirket, somut olarak aşağıda sunulan hususlardan faydalanabilir:

- Müşterileri, tedarik zincirleri ve paydaşlarıyla güvene dayalı ilişkilerin kurulması ve bu ilişkilerin korunması.
- amfori BSCI sistemini kendi şirketlerinde etkin bir şekilde özümseyerek, müşterilerin sorumlu iş uygulamalarına yönelik kendi hedeflerine ulaşmalarını destekleme konusunda müşterilerine sağladıkları artı değerini ifade edilmesi.
- Yatırımcılara ve daha geniş toplumlara ait beklentilerin karşılanması.

amfori BSCI Davranış Kuralları

amfori BSCI Sistemi tarafından işletmeler aşağıdaki konularda desteklenir:

- Dünya çapındaki tedarik zincirlerindeki sorumlu iş uygulamalarını takip etmek ve güçlendirmek.
- Kendi tedarik zincirlerinde kendi ekipleriyle yetkinlik ve bilgi kazanmak.
- İlgili paydaşlarla yapıcı diyaloga girmek.

Bu sistemin temeli [amfori Davranış Kuralları](#)’ndan oluşmuştur. Bu kurallar;

- Yasalara uyulmasını talep eder.
- BM İş Hayatı ve İnsan Hakları Rehber İlkeleri (UNGP) ve OECD (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü) Rehber İlkeleri’yle aynı doğrultudadır.
- Uluslararası Çalışma Örgütü’nün (ILO) Temel Sözleşmeleri’ne dayanır.
- İşletmelerin tedarik zincirlerinde sistematik bir Durum Tespiti (Due Diligence) yaklaşımına uymalarını sağlar.
- Tedarik zincirinde sorumlu iş uygulamalarına yönelik değer ve ilkeleri tanımlar.
- amfori BSCI üyelerine iş ortaklarının sosyal sorumluluk performansı konusunda bilgi talep etmelerinde gerekli yasal çerçeveyi sağlar.

Üyeler:

- amfori BSCI Davranış Kuralları’nı aleni olarak kabul ederek ve imzalayarak,
- amfori BSCI Davranış Kuralları’nda belirtilen beklentileri iş ortaklarına ileterek,

amfori BSCI Davranış Kuralları

amfori BSCI Sistemi tarafından işletmeler aşağıdaki konularda desteklenir:

- Dünya çapındaki tedarik zincirlerindeki sorumlu iş uygulamalarını takip etmek ve güçlendirmek.
- Kendi tedarik zincirlerinde kendi ekipleriyle yetkinlik ve bilgi kazanmak.
- İlgili paydaşlarla yapıcı diyaloga girmek.

Bu sistemin temeli [amfori Davranış Kuralları](#)’ndan oluşmuştur. Bu kurallar;

- Yasalara uyulmasını talep eder.
- BM İş Hayatı ve İnsan Hakları Rehber İlkeleri (UNGP) ve OECD (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü) Rehber İlkeleri’yle aynı doğrultudadır.
- Uluslararası Çalışma Örgütü’nün (ILO) Temel Sözleşmeleri’ne dayanır.
- İşletmelerin tedarik zincirlerinde sistematik bir Durum Tespiti (Due Diligence) yaklaşımına uymalarını sağlar.
- Tedarik zincirinde sorumlu iş uygulamalarına yönelik değer ve ilkeleri tanımlar.
- amfori BSCI üyelerine iş ortaklarının sosyal sorumluluk performansı konusunda bilgi talep etmelerinde gerekli yasal çerçeveyi sağlar.

Üyeler:

- amfori BSCI Davranış Kuralları’nı aleni olarak kabul ederek ve imzalayarak,
- amfori BSCI Davranış Kuralları’nda belirtilen beklentileri iş ortaklarına ileterek,
- operasyonlarının ve tedarik zincirlerinin performansını sürekli olarak iyileştirerek,
- kendi Durum Tespiti (Due Diligence) çabalarının sorumluluğunu sürdürerek sorumlu bir şekilde hareket eder.

amfori BSCI Davranış Kuralları’nın Yapısı

amfori BSCI Davranış Kuralları, bir arada okunması gereken bir grup belgeden oluşur:

- **amfori BSCI Davranış Kuralları:** Şirketlerin uyması gereken değer ve prensipler ile amfori BSCI sisteminin amfori üyeleri ve iş ortakları tarafından nasıl uygulanacağını içerir. amfori üyeleri ve yukarı ve aşağı yönlü üreticiler, araçlar ve işçi alım süreçlerinde yer alanlar dahil olmak üzere iş ortakları, amfori BSCI Davranış Kuralları’nın imza sahipleri olabilirler.
- **amfori BSCI Referansı:** Bu kaynaklara Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Sözleşmeleri, tavsiyeler ve amfori BSCI sistemini uygularken göz önünde bulundurulması gereken diğer önemli politikalar dahildir.
- **amfori BSCI Terminolojisi:** Bu belgede amfori BSCI sisteminin uygulanmasıyla ilgili tüm gerekli tanımlar yer almaktadır.
- **Afiş versiyonu:** İletişimi kolaylaştırma ve farkındalık yaratma amacıyla amfori BSCI Davranış Kuralları afiş formatında da sergilenebilir.

amfori BSCI Davranış Kuralları’ndaki değişiklikler: amfori BSCI Davranış Kuralları, farklı paydaşların ihtiyaçlarını karşılamak ve içeriğinin tedarik zinciri boyunca basamaklandırılmasını desteklemek amacıyla belirli durumlarda değiştirilebilir. Aşağıdakiler amfori tarafından en sık istenen ve kabul edilen değişikliklerdir:

- amfori BSCI Davranış Kuralları’nın şirketin mevcut belgelerine (örneğin ticari sözleşmelere) entegre edilmesi,
- amfori BSCI Davranış Kuralları’nın şirketin kurumsal imajına göre şekillendirilerek farklı bir şekilde düzenlenmesi.

Değişiklik yapılması durumunda aşağıdaki hususlar dikkate alınmalıdır:

- amfori BSCI Davranış Kuralları’nın içeriğine bütünüyle uyulmalıdır, ancak imza sahiplerinin kendi iş ortakları için gereksinimleri dahilinde ek içerikle desteklenebilir.

- amfori BSCI imza sahipleri, amfori BSCI Davranış Kuralları'nın genişletilmiş sürümünün herhangi bir bölümünü çıkarmaz veya amfori BSCI Davranış Kuralları'nın ruhuyla çelişebilecek veya uyumlu olmayan değişiklikler ekleyemez.

Yapılacak tüm uyarılama veya değişiklikler amfori'nin ilgili departmanı tarafından onaylanmalıdır. İlgili departmana info@amfori.org adresinden ulaşabilirsiniz.

İŞ ORTAKLARININ KATILIMINI SAĞLAMAK VE DAVRANIŞ KURALLARINI KADEMELENDİRMEK

İş ortaklarını dahil etmek için amfori BSCI üyeleri:

- İş ortaklarından amfori BSCI Davranış Kuralları'nı imzalamalarını ve ilgili Terminoloji ve Referanslar belgelerini paylaşmalarını talep etmeli ve bunları kendi iş ortaklarına aktarmalıdır.
- Takip edilecek iş ortakları için iş ortaklarını amfori Sustainability Platform'a davet etmelidir.
- amfori BSCI Davranış Kuralları'nda belirtilen taahhütleri yerine getirmeleri için onları yetkilendirmelidir.

Beklentileri tedarik zincirinin tamamında kademelendirmenin birçok yolu vardır, örneğin:

- amfori BSCI Davranış Kuralları'nın satın alma veya sözleşme şartlarına ekli bağımsız bir belge olması.
- Ticari sözleşmenin bir maddesinde amfori BSCI Davranış Kuralları'na atıfta bulunulması.
- Bir sözleşmeye ya da satın alma koşullarına tam olarak entegre edilmesi.

amfori üyeleri, amfori BSCI Davranış Kuralları (bkz. önceki bölüm) ile uyumlu olduğu takdirde, tedarikçi katılımı için elbette kendi davranış kurallarını da kullanabilir.

amfori üyeleri ve iş ortakları, amfori BSCI Davranış Kuralları'nın tamamını şirket web sitelerinde yayımlayarak veya içeriğini entegre ederek ya da ya da kamuya açık bir şekilde davranış kurallarına atıfta bulunarak bu belgeye bağlılıklarını göstermelidir.

ÖNEMLİ: amfori üyeleri ayrıca iş ortaklarıyla, sözleşmeler yoluyla beklentileri yaygınlaştırmanın ötesine geçecek şekilde aktif olarak iletişim kurmalıdır. Örneğin bu iletişim, iş ortaklarına kapasite desteği sağlamayı veya iş ortaklarıyla iş birliği yaparak faaliyetlerinde belirlenen riskleri azaltmayı içerebilir.

Bir amfori BSCI üyesi amfori BSCI Davranış Kuralları'nı satın alım sözleşmelerine entegre edecekse aşağıdaki maddeyi ekleyerek amfori BSCI Davranış Kuralları'nı bu şekilde iş ortaklarına imzalatmalıdır:

İşbu belge ile [iş ortağı],

- amfori BSCI Davranış Kuralları'nın en güncel sürümünün ve tüm destekleyici belgelerinin (burada "BSCI çerçeve belgeleri" olarak anılacaktır) içeriği ve gereklilikleri hakkında bilgilendirildiğini kabul eder
- amfori BSCI çerçeve belgeleri
 - [iş ortağı] a.o.'ya
 - [bu belgeye ek olarak]
 - [amfori üyesinin tedarikçi portalı üzerinden (url ekleyin)]
 - [amfori'nin iş ortağı portalı üzerinden (url ekleyin)] teslim edilmiştir
 - en azından en son sürümünde [İş Ortağı] tarafından sürekli olarak

- [amfori Üyesi]'ne
 - [amfori üyesinin tedarikçi portalı üzerinden (url ekleyin)]
 - [amfori'nin iş ortağı portalı üzerinden (url ekleyin)] gönderilecek talep üzerine kullanılabilir
- [İş Ortağı] amfori BSCI çerçeve belgelerini incelemiş ve anlamıştır
 - [İş Ortağı], amfori BSCI çerçeve belgelerinin bu [Anlaşma]'nın ayrılmaz bir parçası olduğunu anlamış ve kabul etmiştir
 - [İş Ortağı], amfori BSCI çerçeve belgelerinin zaman içerisinde amfori tarafından bir değişiklik süreci sonrasında değiştirilebileceğini ve söz konusu değişikliklerin amfori tarafından belirlendiği şekilde yürürlüğe girdikleri tarihten itibaren [amfori Üyesi] ile [İş Ortağı] arasındaki ilişkiye entegre edileceğini ve dolayısıyla [İş Ortağı]'nın bu madde kapsamındaki taahhüdünü etkileyebileceğini ve değiştirebileceğini anlamakta ve kabul etmektedir
- [İş Ortağı] bu [Anlaşmayı] imzalayarak, zaman içerisinde değiştirildiği şekliyle yürürlükte olan amfori BSCI çerçeve belgelerinin içeriğine ve gerekliliklerine tam olarak uymayı taahhüt eder.

Bir amfori BSCI üyesi amfori BSCI Davranış Kuralları'nın formatını değiştirirse aşağıdaki paragrafı belgenin başına eklemelidir:

- "İşbu belge amfori BSCI Davranış Kuralları'nın en son sürümünün bire bir çevirisidir. amfori BSCI Davranış Kuralları'nı imzalamış bir iş ortağı olarak, bu belgeyi amfori BSCI kademeli etkisine daha başarılı bir şekilde katkıda bulunmak için kendi belge düzenimize adapte ettik."

Bir amfori BSCI üyesinin farklı davranış kuralları varsa aşağıdaki hususlar dikkate alınmalıdır:

- Karşılaştırlabilirlik: Şirketin kendi kuralları amfori BSCI Davranış Kuralları'yla uyumlu olmalı ve bu kurallarla ters düşmemelidir.
- Tutarlılık: Kendi işletmesi (kendi davranış kuralları) ve iş ortakları (amfori BSCI Davranış Kuralları) için farklı kriterleri kabul etmiş olması paydaşlar tarafından gerçek bir kararlılığın söz konusu olmadığı yönünde yorumlanabilir.

amfori BSCI Davranış Kuralları'nı imzalamayı reddetme

amfori BSCI üyesinin kararı olduğu için amfori BSCI bu senaryoyla başa çıkmak için belirli bir yol önermez. Ancak şunlar tavsiye edilir:

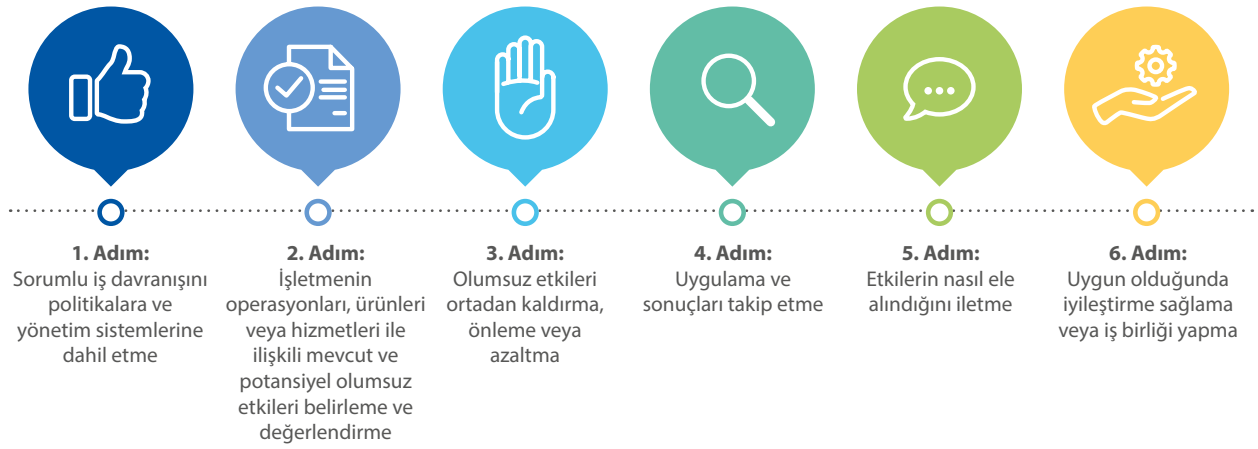
- İç politika: amfori BSCI üyeleri, amfori BSCI Davranış Kuralları'nı imzalamayı reddeden iş ortaklarıyla ilgili yapılabilecekler konusunda iç politikalar geliştirmelidir.
- Şeffaflık: Bu politikalar potansiyel ve mevcut iş ortakları için herkese açık olarak sunulmalı ve böylece iş ortaklarının amfori BSCI Davranış Kuralları'nı imzalamayı reddetmeleri halinde karşılaşılabilecek sonuçlar hakkında bilgilendirilmesi sağlanmalıdır.
- Bunlara ek olarak aşağıdaki faktörler göz önünde bulundurulabilir:
- Reddin itibarlı bir markadan gelmesi: Markanın benzer Davranış Kuralları ve sağlam bir Durum Tespiti (Due Diligence) yaklaşımı varsa amfori BSCI üyesi ile amfori BSCI Davranış Kuralları'nı imzalaması gerekmeyebilir.
- Ret, üretim yapan bir şirketten geliyorsa: amfori BSCI üyesi aşağıdakileri değerlendirecektir:
 - Aynı iş ortağından alım yapan başka amfori BSCI üyeleriyle iş birliği yaparak amfori BSCI Davranış Kuralları'nı iş ortağına imzalatmak mümkün olabilir mi?
 - Farklı yöntemlerle (örneğin diğer sosyal değerlendirmelerle) iş ortağının sosyal riskleri ve performansı hakkında güvenilir ve güncel bilgi elde etmek mümkün olabilir mi?
 - İş birliği yapmak istemeyen bir iş ortağından alım yapmaya devam etmek mümkün olabilir mi?

İmza sahipleri, bu avantajlardan yararlanmanın birçok yolu olduğunu ve yukarıda belirtilen örneklerin kapsamlı olmaktan ziyade gösterge niteliğinde olduğunu unutmamalıdır. Tedarik zincirindeki pozisyonunu ve imza sahibinin boyutunu ve kapsamını (imza sahibinin uygulayabileceği avantajları etkileyebilir) göz önünde bulundurarak en iyi yaklaşımı belirlemek her imza sahibinin sorumluluğudur.

amfori BSCI Davranış Kuralları'nın Başarılı Bir Şekilde Uygulanması

Aşağıdaki şemada, amfori BSCI Davranış Kuralları'nın uluslararası Durum Tespiti (Due Diligence) standartları doğrultusunda uygulanmasındaki temel adımlar özetlenmektedir.

- 1. Adım:** Sorumlu iş davranışını politikalara ve yönetim sistemlerine dahil etme
- 2. Adım:** İşletmenin operasyonları, ürünleri veya hizmetleri ile ilişkili mevcut ve potansiyel olumsuz etkileri belirleme ve değerlendirme
- 3. Adım:** Olumsuz etkileri ortadan kaldırma, önleme veya azaltma
- 4. Adım:** Uygulama ve sonuçları takip etme
- 5. Adım:** Etkilerin nasıl ele alındığını iletme
- 6. Adım:** Uygun olduğunda iyileştirme sağlama veya iş birliği yapma

Şekil 1: amfori BSCI Durum Tespiti (Due Diligence) adımları

Başarılı uygulamayı destekleyen pek çok faktör bulunmaktadır:

1. Üst Yönetimin Katkısı

Başarılı bir uygulama, yönetim kurulunun ve üst yönetimin (veya küçük işletmeler söz konusu olduğunda işletme sahibinin) katılımına ve desteğine bağlıdır, çünkü bu durum:

- Üst yönetimin ne derece kararlı olduğunu,
- amfori BSCI Davranış Kuralları'nın temel değerlerinin, iş kültürüne ve satın alma departmanları da dahil olmak üzere operasyonel faaliyetleri boyunca ne ölçüde dahil edildiğini gösterir.

2. Şirket içindeki Zorlukların Üstesinden Gelmek için Çalışmak

İş ortakları, amfori BSCI Davranış Kuralları'nı iş uygulamalarına dönüştürürken şirket içinde ve dışında zorluklarla karşılaşır. Yaygın olarak karşılaşılan bazı durumlar aşağıda verilmiştir:

- Çalışma arkadaşları şirket içinde gereken değişimlere destek vermek konusunda tereddüt edebilir.
- İnsan kaynakları ve finansal kaynaklar yetersiz olabilir.
- İş ortaklarını amfori BSCI Davranış Kuralları'nı uygulamaya ikna etmek için iletişim kaynakları ve/veya etki olmayabilir.

3. İç ve Dış Ortaklar

İşletme içinde ilgili sorumlu personel silolarda çalışıyorsa şirketler amfori BSCI Davranış Kuralları'nı başarılı bir şekilde entegre edemez. Bu süreçte onlara destek olacak müttefikler bulmalıdırlar.

- İç müttefikler kurul üyelerini, sürdürülebilirliği ve satın alma ekiplerini veya yasal işlevleri içerebilir.
- Dış müttefikler ise sivil toplum örgütlerini (STK'lar) veya amfori gibi üye ağlarını içerebilir.

4. amfori Ağının Faydaları

amfori BSCI üyeleri, benzer fıkirlere sahip iş ortaklarıyla güçlü bir topluluk oluştururlar. Bu sayede:

- Tedarik zincirlerindeki olumsuz etkileri tespit etmek, izlemek ve düzeltmek için amfori ekiplerinden uzman tavsiyeleri ve güvenilir araçlar alır ve bu tavsiyeleri ekiplerle paylaşırlar.
- Aynı sorunları yaşayan diğer işletmelerle sinerji yaratırlar.
- amfori Topluluk Platformu'nda bilgi ve deneyim alışverişinde bulunurlar.

5. Durum Tespiti (Due Diligence), Şirketin Büyüklüğü ve Türüne bağlıdır

Tüm işletmelerin, operasyonlarının büyüklüğüne ve kapsamına uygun bir seviyede Durum Tespiti (Due Diligence) yapması beklenmektedir. Bu nedenle, küçük boyutlu işletmelerin ve KOBİ'lerin çok uluslu işletmelerle aynı yaklaşımları geliştirmesi ve uygulaması beklenmemektedir.

6. amfori BSCI, Karmaşık Risklerin ve Etkilerin Tespitine ve Yönetilmesine Yardımcı Olacak Araçlar Sunar

Küresel pazarın karmaşıklığı ve jeopolitik değişiklikler, uzun süreli pozitif etki sağlayacak bir sürekli iyileştirme yaklaşımı gerektirir. Bu konu amfori BSCI üyeleri tedarik zincirlerinde olması kesin risklerle veya aleni insan hakları ihlalleriyle karşılaştığında ayrı bir önem kazanır.

amfori BSCI, her ölçekten şirketin bunu başarmasına yardımcı olacak araçlar sunar.

Kanunlara Uyma

Bir Şirketin İlk Yükümlülüğü

Hem merkezlerinin tabi olduğu kanunlar hem de faaliyet gösterdikleri ve/veya kaynak sağladıkları ülkelerin yerel kanunları dahil olmak üzere kanunlara uymak şirketlerin ilk yükümlülüğüdür.

amfori BSCI Davranış Kuralları'nın Uyumluluğu

amfori BSCI Davranış Kuralları, birçok ülkenin çoktan mevzuatına entegre ettiği, tüm dünya tarafından kabul edilen uluslararası sözleşmelerin özelliklerini yansıtır.

amfori BSCI Davranış Kuralları ile Yerel Kanunlar Arasındaki Zıtlıklar

amfori BSCI Davranış Kuralları ile yerel kanunlar arasında algılanan veya gerçek bir çelişki olması durumunda, işçilere ve çevreye en yüksek korumayı sağlayan hüküm geçerli olacaktır.

Bu durum, yerel bağlam ve olası kısıtlamalar iyi anlaşılabilir değerlendirilmelidir. amfori BSCI üyeleri, iş ortaklarını müşterilerinin taleplerini karşılamak amacıyla kendi yerel kanunlarını ihlal etme ikilemine itmekten kaçınarak dikkatli bir şekilde hareket etmelidir.

amfori BSCI üyeleri, bu fırsatı iş ortaklarıyla beraber aşağıdakileri değerlendirme ve tanımlamada kullanmalıdır:

- amfori BSCI Davranış Kuralları'nı uygulamaya çalışırken yüzleşilen zorluklar
- Yerel kanunla çelişmeden işçileri korumanın en iyi yolları

Durum Tespiti (Due Diligence) Yaklaşımıyla Hareket Etme (Teoride)

GİRİŞ

amfori BSCI üyelerinden Durum Tespiti (Due Diligence) yaklaşımına uygun şekilde hareket etmeleri beklenir.

Bu, üyelerin kendi faaliyetlerinden kaynaklanan ya da iş ilişkileri yüzünden doğrudan bağlantılı olabilecek operasyonları, ürünleri ve hizmetleri tespit etmeyi, önlemeyi, azaltmayı ve bu etkileri nasıl ele aldıklarını dikkate almalarını amaçlayan sürekli süreçler oluşturmaları gerektiği anlamına gelir. **Ancak amfori üyeleri bu yönetim süreçlerini sahiplenmeli ve bu konuda sorumluluk almalıdır.**

Etkili Durum Tespiti (Due Diligence) şunları içermelidir:

- Açık taahhütlerin ve sorumlulukların belirlenmesi.
- Mevcut ve potansiyel etkilerin değerlendirilmesi.
- Bulguların entegre edilmesi ve bunlara göre hareket edilmesi.
- Sürecin takip edilmesi.
- Etkilerin nasıl ele alındığının iletilmesi.
- Mevcut olumsuz etkiler tespit edildiğinde durum düzeltilmesi yapılması.

amfori üyeleri, amfori BSCI Davranış Kuralları ve tüm tamamlayıcı materyallerin yardımıyla bunu başarmaları açısından desteklenir. Bunlar, Ekonomik İş Birliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) tarafından tanımlanan Durum Tespiti'ne (Due Diligence) dair beklentileri karşılayan üyeleri desteklemek amacıyla geliştirilmiştir.

amfori üyelerinin, aşağıdaki OECD yayınlarına başvurarak, kendi sektörlerinde iyi bir Durum Tespiti (Due Diligence) yönetim sisteminin nasıl olması gerektiği konusunda daha fazla araştırma yapmaları teşvik edilir:

[OECD \(2016\), Çatışmadan Etkilenen ve Yüksek Riskli Alanlarda Sorumlu Mineral Tedarik Zincirleri İçin OECD Durum Tespiti \(Due Diligence\) Kılavuzu: Üçüncü Baskı](#)

[OECD/FAO \(2016\), OECD-FAO Sorumlu Tarımsal Tedarik Zincirleri Kılavuzu](#)

[OECD \(2017\), Hazır Giyim ve Ayakkabı Sektöründe Sorumlu Tedarik Zincirleri İçin OECD Durum Tespiti \(Due Diligence\) Kılavuzu](#)

[OECD \(2018\), OECD Sorumlu İş Davranışları İçin Durum Tespiti \(Due Diligence\) Kılavuzu](#)

Durum Tespiti'nin (Due Diligence) Temel Özellikleri

Durum Tespiti (Due Diligence) süreçlerinin OECD tarafından tanımlanan 11 temel Durum Tespiti (Due Diligence) özelliği ile tespit edilen beklentileri karşılaması gerekir. amfori BSCI Davranış Kuralları (2021), değerleri ve ilkeleri de dahil olmak üzere Durum Tespiti'nin (Due Diligence) özelliklerini ifade eder. Bu temel özellikler aşağıdaki gibidir:

1. Durum Tespiti (Due Diligence) önleyicidir

Durum Tespiti'nin (Due Diligence) amacı öncelikle insanlar, çevre ve toplum üzerinde olumsuz etkilere neden olmaktan veya katkıda bulunmaktan kaçınmak ve iş ilişkileri üzerinden faaliyetler, ürünler veya hizmetlerle doğrudan bağlantılı olumsuz etkileri önlemektir. Olumsuz etkilere maruz kalma kaçınılmaz olduğunda Durum Tespiti (Due Diligence) ile şirketlerin etkileri azaltmasına, tekrar etmelerini önlemesine ve ilgili durumlarda iyileştirme sağlamasına olanak sağlanmalıdır.

2. Durum Tespiti (Due Diligence), birden fazla süreç ve amaç içerir

Durum Tespiti (Due Diligence) kavramı, şirketlerin karar verme ve risk yönetiminin ayrılmaz bir parçası olması gereken, birbiriyle ilişkili süreçleri içerir.

3. Durum Tespiti (Due Diligence), risk ile orantılıdır (risk tabanlı)

Durum Tespiti (Due Diligence) riske dayalıdır. Bir şirketin Durum Tespiti (Due Diligence) uygulamak için aldığı önlemler, olumsuz etkinin ciddiyetine ve olasılığına uygun olmalıdır.

4. Durum Tespiti (Due Diligence) yaklaşımı önceliklendirmeyi içerebilir (risk tabanlı)

Tespit edilen tüm etkilerin aynı anda ele alınmasının mümkün olmadığı durumlarda bir şirket, olumsuz etkinin ciddiyetine ve olasılığına göre hareket ettiği sıraya öncelik vermelidir.

5. Durum Tespiti (Due Diligence) dinamiktir

Durum Tespiti (Due Diligence) süreci statik değildir, aksine devam eden ve değişen koşullara yanıt veren bir süreçtir.

6. Durum Tespiti (Due Diligence) sorumlulukları değiştirmez

Bir iş ilişkisindeki şirketlerin her biri olumsuz etkileri belirleme ve ele alma sorumluluğu altındadır.

7. Durum Tespiti (Due Diligence), uluslararası kabul görmüş standartlar ile ilgilidir

Yerel kanun ve yönetmeliklerin etkin Durum Tespiti (Due Diligence) prensip ve standartlarıyla çeliştiği ülkelerde Durum Tespiti (Due Diligence) sistemleri, OECD Rehberi ve BM Rehber İlkeleri kapsamındaki prensipleri yerel kanunu ihlal etmeyecek ölçüde yerine getirmelidir.

8. Durum Tespiti (Due Diligence), bir işletmenin Koşullarına uygun olmalıdır

Durum Tespiti'nin (Due Diligence) niteliği ve kapsamı, şirketin büyüklüğü, operasyonlarının durumu, iş modeli, tedarik zincirlerindeki konumu ve ürünlerinin veya hizmetlerinin niteliği gibi faktörlerden etkilenebilir.

9. Durum Tespiti (Due Diligence), iş ilişkisinde bulunulan taraflarla çalışmanın getirdiği kısıtlamalara uyarlanabilir

İşletmeler, riskleri durdurmak, önlemek veya azaltmak için iş ilişkilerini nasıl değiştirdikleri veya etkiledikleri konusunda pratik ve yasal sınırlamalarla karşılaşabilir. Şirketler, sözleşmeye bağlı düzenlemeler, ön yeterlilik gereklilikleri, güvenle oy kullanma, lisans veya franchise anlaşmaları ve amfori gibi sektör derneklerinde veya sektörler arası girişimlerde destek toplamak üzere iş birliğine dayalı çabalar yoluyla iş ilişkilerini etkilemek için bu zorlukların üstesinden gelmeye çalışabilir.

10. Durum Tespiti (Due Diligence) için paydaşlarla ilişki yoluyla bilgi sağlanır

Paydaşlarla ilişki, etkili Durum Tespiti'nin (Due Diligence) temel bir parçasıdır ve iki yönlü iletişim ile karakterize edilir. Paydaşların bilinçli kararlar alabilmeleri için gereken ilgili bilgilerin, anlayabilecekleri ve erişebilecekleri bir formatta zamanında paylaşılmasını içermelidir.

11. Durum Tespiti (Due Diligence), sürekli iletişimi içerir

Şirket, Durum Tespiti (Due Diligence) süreçleri, bulguları ve planları hakkında bilgi iletilmesi ile eylemlerinde ve karar verme süreçlerinde güven oluşturabilir ve iyi niyet gösterebilir.

SÜREKLİ İYİLEŞTİRME

Durum Tespiti (Due Diligence), varış yerinin şirket tedarik zincirlerindeki tüm risklerin tanımlanması, yönetilmesi, hafifletilmesi ve/veya ortadan kaldırılması olduğu bir yolculuk olarak değerlendirilmelidir. Bu da zaman içinde şirketlerin tedarik zincirlerindeki bilinen risklerle sürekli olarak ilgilenmelerini ve mevcut yaklaşımların işe yarayıp yaramadığını izleyip düzenli olarak yeniden değerlendirmelerini gerektirir.

Nihayetinde, hiçbir şirket hedefine ulaşacak kaynak, avantaj, kapasite veya yeteneğe sahip olmayabilir. **Sürekli iyileştirme** kavramının amfori üyeleri ve iş ortakları tarafından anlaşılması gereken yer de burasıdır.

Bir şirketin sürekli iyileştirmeyi anlaması için aşağıdaki kısmen çelişkili ifadeleri dikkate alması gerekir:

- Tedarik zincirindeki risklerin tamamını kapsamlı bir şekilde tanımlamak, yönetmek, hafifletmek ve ortadan kaldırmak asla mümkün olmayabilir.
- Yine de, statik kalmak asla bir seçenek değildir.
- Ve “yeterince iyi”, yeterince iyi değildir.

Bu, şirketlerin en azından yıllık bazda (ideal olarak kamuya açık Durum Tespiti (Due Diligence) raporları aracılığıyla açıklanan) Durum Tespiti (Due Diligence) çabalarını iyileştirmek amacıyla önceki 12 ay içinde attıkları ek adımları veya eylemleri gösterebilmeleri gerektiği anlamına gelir.

Bu adımlar, şirketin türü ve mevcut kaynaklarla yakından bağlantılı olmalıdır. Dünya çapındaki çok uluslu bir şirketin, bir KOBİ'den daha fazlasını yapması beklenir ancak bu, bir KOBİ'nin çabalarını iyileştirmek için önemli kaynaklara veya dahili kapasiteye dayanmayan yaratıcı çözümler bulamayacağı anlamına gelmez.

ÖNEMLİ: Bu aynı zamanda amfori BSCI üyelerinin ve iş ortaklarının tedarik zinciri risklerini yönetmek için yalnızca amfori BSCI denetim sonuçlarına güvenmemeleri gerektiği anlamına gelmektedir. Aslında, riskleri azaltmak ve hafifletmek için sürekli iyileştirme konusunda iş ortaklarıyla birlikte çalışmaya devam etmek iyi bir uygulamadır. Ayrıca, amfori BSCI üyeleri, bir iş ilişkisinin başlaması veya sona ermesi gerekip gerekmediğini belirlemek için yalnızca iş ortaklarından gelen denetim raporlarına güvenmemelidir.

amfori Sustainability Platform, kılavuzlar, araçlar ve şablonlarla sürekli iyileştirmeyi destekler. amfori aynı zamanda üyelerini ve iş ortaklarını gerektiğinde platformumuz dışındaki kaynakları kullanmaya teşvik eder.

Durum Tespiti'nin (Due Diligence) Uygulanması

Tüm amfori BSCI üyelerinin amfori BSCI Davranış Kuralları'nda tanımlanan her bir performans alanını kapsayan Durum Tespiti (Due Diligence) süreçlerine sahip olması beklenmektedir. Bunu başarmak için üyeler her bir performans alanı için yönetim sistemleri veya mümkünse iki veya daha fazla risk alanını kapsayan yönetim sistemleri geliştirmelidir.

Yönetim sistemleri asgari düzeyde şunları içermelidir:

- amfori üyelerinin ve iş ortaklarının beklentilerini tanımlayan bir politika veya standart,
- politikanın gerekliliklerinin nasıl uygulanacağını tanımlayan süreçler,
- Sistemi uygulamaktan kimin sorumlu olduğunu tanımlayan sorumluluklar,
- Uygulama süreci veya performans hakkında kanıt veya veri toplama mekanizmaları.

amfori üyelerinin yönetim sistemleri, amfori BSCI Davranış Kuralları'nda tanımlanan sorun alanlarının ötesine geçebilir ve amfori BSCI üyeleri, işletmeleri için daha fazla Durum Tespiti (Due Diligence) süreci oluşturmaları gerekip gerekmediğini değerlendirmeye teşvik edilir.

Lütfen amfori BSCI değer ve ilkeleriyle uyumlu bir etkili yönetim sisteminin nasıl geliştirileceğini öğrenmek için amfori Akademi (amfori Academy) eğitim kurslarını ziyaret ediniz.

Durum Tespiti (Due Diligence) Yaklaşımıyla Hareket Etme (Uygulamada)

Durum Tespiti'nin (Due Diligence) riskle orantılı ve belirli bir şirketin koşullarına ve bağlamına uygun olması gerektiği göz önünde bulundurularak, aşağıdaki bölümde OECD'nin Durum Tespiti'nin (Due Diligence) şirketin yönetim sistemlerine yerleştirilmesine yönelik altı adımlı çerçevesi özetlenmektedir.

İlerleyen sayfalarda her adım daha kapsamlı bir şekilde ele alınmaktadır.

ÖNEMLİ: amfori üyeleri ve iş ortaklarından beklenti, mümkün ve uygun olduğu durumlarda ve de amfori'nin desteğiyle, durum tespiti sürecinin her bir adımı için sahiplenme ve sorumluluk almalarıdır.

amfori, her amfori üyesinin ve iş ortağının bir Durum Tespiti (Due Diligence) sistemine sahip olmasını beklemektedir. Ayrıca, bu çerçevenin uygulanması amfori BSCI'nin izlenmesi esnasında değerlendirilir.

1. Adım: Sorumlu İş Davranışını Politikalara ve Yönetim Sistemlerine Dahil Etme

Sorumlu iş davranışının politikalara ve yönetim sistemlerine dahil edilmesi için gerekli olanlar:

- Kuruluşun en üst seviyelerinde açık bir liderlik ve hesap verebilirliğe sahip olmak.
- Tüm seviyelerdeki insanların yetenekleri ve açık rolleri, sorumlulukları ve hesap verebilirlikleri aracılığıyla şirketin hedeflerine katkıda bulunmalarını sağlamak.
- Operasyonların ve süreçlerin sürekli bir değerlendirme ve iyileştirme döngüsü içinde olmasını sağlamak.
- Kontrol ve şeffaflık sistemi aracılığıyla toplanan veri ve bilgilerin analizi yoluyla kanıta dayalı karar alma mekanizmalarını oluşturmak.
- Hem şirketlerin hem de iş ortaklarının ortak hedeflere ulaşma kabiliyetini artırmak amacıyla paydaşlarla ilişkiler kurmak ve özellikle iş ortaklarının katılımını sağlamak ve beklentileri basamaklandırmak.
- Asgari olarak aşağıdakileri içerecek bir şirket politikasını hazırlamak ve kamuya açıklamak:
 - Şirketin OECD Kılavuzlarında tanımlanan Durum Tespiti (Due Diligence) sürecini uygulama taahhüdü.
 - Tedarik zincirlerindeki olumsuz etki risklerini ve gerçek olumsuz etkileri belirleme, değerlendirme ve bunlara müdahale etme taahhüdü.
 - Olumsuz etki risklerinin ve mevcut olumsuz etkilerin yönetilmesine yönelik açık ve tutarlı bir yönetim sürecinin tanımı.
 - Politikanın yürürlüğe girdiği tarih.

ÖNEMLİ: amfori üyelerinin amfori BSCI Davranış Kuralları'nı kabul etmeleri, imzalamaları, beklentileri yaygınlaştırmaları ve kapasite oluşturmak için iş ortaklarıyla birlikte çalışmaları bir gerekliliktir. Ancak amfori BSCI Davranış Kuralları'nı imzalamak, sorumlu iş konusunda bağımsız bir şirket politikası hazırlamakla aynı anlama gelmez. Bununla birlikte bir şirket politikası, amfori BSCI Davranış Kuralları'na veya uygun bölümlerine atıfta bulunabilir.

1. ADIM: Günlük Teslimatta Satın Alma Departmanlarıyla Birlikte Çalışma

Durum Tespiti (Due Diligence) sürecinin etkili bir şekilde yürütülmesini sağlamak için mümkün olduğu kadar çok şirket çalışanının sürece dahil edilmesi iyi bir uygulamadır. amfori BSCI imza sahibinin perspektifinden bakıldığında, satın alma departmanlarının amfori BSCI uygulamasına aşağıdaki birkaç adımda dahil olması gerekir:

- Politika gerekliliklerinin iş ortaklarına iletilmesi,
- Tedarik zinciri ilişkilerinin belirlenmesi ve haritalandırılması,
- Risk değerlendirmesinin desteklenmesi ve etkinleştirmek için iç departmanlarla iş birliği yapılması,
- Riskler veya düzeltici eylem planları konusunda iş ortaklarıyla etkileşimin kolaylaştırılması veya yönetilmesi,
- Düzeltici eylemlerin uygulanmasında iş ortaklarının performansının izlenmesi,
- İş ortaklarının davranışlarını ve katılımını etkilemek için ticari avantaj sağlanması,
- Gerekirse ticari ilişkilere ara vermek veya bunları durdurmak için tedbirlerin alınması.

Zorluklar ve Kısıtlamalar

Bununla birlikte, satın alma departmanları genellikle bu rolü üstlenmek için farklı teşviklere, kapasiteye ve yeteneğe sahiptir. Aşağıdaki tablo, birlikte sağlam bir amfori BSCI stratejisi geliştirmek için olası kısıtlamaları ve çözümleri anlamaya yardımcı olmaktadır.

Olası Kısıtlamalar	Olası Çözümler
Alicılar sadece en yakın muhatap (ör. aracı) hakkında bilgi sahibidir, ancak aracının nereden kaynak sağladığı (ör. üretim tesisleri) hakkında çok az bilgiye sahiptir.	amfori BSCI Davranış Kuralları'nı, en yakın muhatapla yapılan sözleşmelere dahil edin. Bunu yapmak, aracıdan tedarik zinciri hakkında daha fazla bilgi istemek için yasal çerçeve sağlar.
Alicılar iş ortaklarını fiyat, kalite ve iş teslim süresine göre sınıflandırmış olabilir. Kullandıkları sınıflandırmayı, sosyal ve çevresel riskleri de dahil ederek güncellemeye istekli olmayabilirler.	İş ortaklarının haritalanması ve önceliklendirilmesi sürecine alıcıları dahil edin ve onların sosyal risklerle kaliteye ilişkin risklerin arasındaki bağı daha iyi anlamalarını sağlayın. Alıcılara amfori BSCI Ülke Durum Tespiti (Due Diligence) Araç Setlerini sunun.
Alicılar en ucuz kaynağı seçtiklerinde teşvik alır.	Karar vermekten sorumlu kişiyi, alıcıların sosyal riskleri ve performansı seçim kriterleri arasına dahil etmesi için çeşitli teşvikler üretmeye ikna edin.
Alicıların sosyal riskler ve performans hakkında toplanan bilgileri gözden geçirmek ve anlamak (örneğin bir denetim raporunu okumak) için zamanı veya yeterli uzmanlığı olmayabilir.	İş ortağının sosyal riskleri ve performansı ve/veya kurumsal sosyal sorumluluk stratejileri hakkındaki bilgilerin nasıl anlaşılacağına dair açık bir prosedür belirleyin. amfori BSCI denetim bulgularını, denetim raporlarını ve sürekli iyileştirmeyi kılavuzlara dönüştüren bir araç geliştirin.
Alicılar fabrikaları ziyaret ediyor olabilir, ancak üreticilere sosyal riskler ve performans hakkındaki önemli soruları sormak için gerekli zamanları veya uzmanlıkları olmayabilir.	Alicılara bu amaca hizmet edecek bir kontrol listesi sunun. Ek 7: amfori BSCI kontrol listesinin kullanılışı Ek 15: Potansiyel iş ortakları için ön değerlendirme yapma Bununla birlikte, kurum içi eğitimler gerçekleştirin veya düzenli olarak farkındalığı artırmaya yönelik kısa videolar paylaşın.

Tablo 1: Zorluklar ve Kısıtlamalar

Satın Alma Ekibi Katılımının bir parçası olarak İş Ortağı Katılımı

İş ortağı katılımı satın alma ekipleri tarafından yönlendirilebilir. Bu kapsam aşağıdakileri içerebilir:

Satın alma sözleşmelerinin güncellenmesi: Mümkün olduğunca çok iş ortağını kapsayacak şekilde amfori BSCI Davranış Kuralları'nı satın alma sözleşmelerine dahil edin.

Tedarik zinciri haritalama desteği: Doğrudan ve dolaylı kaynak kullanımının yanı sıra konum ve ticari ilişki istikrarını ayırt ederek tedarik zincirine ilişkin bilgileri sınıflandırın. amfori BSCI üyeleri bu bilgileri haritalandırdıktan sonra etkili bir Durum Tespiti (Due Diligence) yaklaşımı uygulamak üzere gereken stratejilerini, önceliklerini ve bütçelerini oluşturmaya devam ederler. amfori Sustainability Platform'daki işlevleri kullanın.

Sosyal risk ortak değerlendirmesi: Tespit edilen iç paydaşlarla birlikte (satın alma, uyum, hukuk vb.), iş ortaklarıyla ilişkili potansiyel veya mevcut risklerin belirlenmesi konusunda departmanlar arasında bilgi alışverişi prosedürünü tanımlayın.

Ticari sonuçlar: Tespit edilen iç paydaşlarla birlikte, Durum Tespiti (Due Diligence) ve sosyal performanslarını iyileştirmek amacıyla herhangi bir adım atmayan iş ortakları için iş sonuçlarının ne olması gerektiğini tanımlayın (ör. iş ortağıyla çalışmayı durdurmak için doğru zaman nedir?).

2. Adım: İşletmenin Operasyonları, Ürünleri veya Hizmetleri ile İlişkili Mevcut ve Potansiyel Olumsuz Etkileri Tespit Etme ve Değerlendirme

Risklerin yönetilebilmesini, azaltılabilmesini, ortadan kaldırılabilmesini ve düzeltilebilmesini sağlamak için amfori üyeleri:

- Tedarik zincirlerini mümkün olduğunca eksiksiz bir şekilde haritalandırmalıdır.
- Risklerin mevcut olma ihtimalinin en yüksek ve en önemli olduğu tüm iş alanlarını belirlemek için geniş kapsamlı bir araştırma yapmalıdır.
- Tedarik zincirindeki belirli mevcut ve potansiyel olumsuz etkileri belirlemek ve değerlendirmek için tekrarlı ve giderek daha derinlemesine risk değerlendirmeleri yapmalıdır.
- Uygun risk yönetimi, azaltma, ortadan kaldırma ve iyileştirme stratejilerini belirlemelidir.
- Ciddiyetine ve olasılığa bağlı olarak eylem için en önemli risklere ve etkilere öncelik vermelidir.

Tüm yeni iş ortakları, kabul edilmeden önce risk değerlendirmesine tabi tutulmalıdır. İş ortakları işe alındıktan sonra bu adımlar düzenli olarak tekrarlanmalıdır (en fazla iki yılda bir veya koşullar değiştiğinde).

2. ADIM: Tedarik Zinciri Haritalaması

Tedarik zincirinin haritalanması, riskleri değerlendirmeden önce atılması gereken bir adımdır. Her ne kadar göz korkutucu görünse de, amfori BSCI üyeleri tedarik zincirlerindeki farklı aktörleri tespit etmek için çaba sarf etmeli, öncelikle önemli iş ortaklarına odaklanmalı ve son olarak daha yukarıya doğru ilerlemelidir.

Önemli iş ortakları, belirli bir mal veya hizmet türünün birincil tedarikçileri olan, satın alma hacminin veya itibar algısının büyük bir kısmını temsil eden veya olumsuz insan hakları etkileri konusunda önemli risklerle potansiyel olarak bağlantılı olduğu belirlenen ortaklar (özellikle üreticiler) olarak tanımlanır.

Tedarik zinciri haritalaması, bir hesap tablosu kadar basit bir şekilde veya amfori Sustainability Platform gibi özel tedarik zinciri platformları kullanılarak oluşturulabilir.

amfori üyeleri bu araştırma yoluyla aşağıdaki hususlarda bilgi sahibi olacaktır:

Kim: Tedarik zincirine doğrudan veya dolaylı olarak dahil olan farklı aktörler.

Nasıl: İlişkinin niteliği ve bu aktörlerin ana iş ve itibar için sahip olduğu alaka veya önem düzeyi.

Ne: Risk değerlendirmesi tamamlandıktan sonra önceliklendirilmesi gereken eylem türlerinin yanı sıra kaldırma seviyesi.

Tedarik zincirinin yapısını tanımlayabilecek farklı kaynak bulma ve sözleşme stratejileri göz önünde bulundurulmalıdır. amfori BSCI üyeleri, tedarik zinciri haritalamasının sonucuna göre kendilerine en uygun amfori BSCI uygulama modelini tanımlayacaktır.

Doğrudan: amfori BSCI üyesi üretim veya imalat yapan iş ortaklarından veya kendi üretim birimlerinden (tarlalar dahildir) doğrudan alım yapmaktadır. Ancak kaynak alımını dolaylı olarak yaparken (örneğin bir tüccar yoluyla) üretim tesisleri hakkında tüm bilgilere sahip olabilir. Bu durumda amfori BSCI üyesi, kendi işletmesi için önemli olan üreticileri belirleyecek ve onları amfori Sustainability Platform'a davet edecektir.

Dolaylı: amfori BSCI üyesi, üretici veya imalatçı işletmelerden kaynak sağlamak için bir tüccar (aracı veya ithalatçı) veya hizmet sunmak için bir hizmet sağlayıcı (işe alım kurumları ve kooperatifler dahil) aracılığıyla sözleşme yapar. Üyenin bunlar hakkında hiçbir bilgisi yoktur. Bu durumda amfori BSCI üyesi, tüccarlardan amfori BSCI üyesi olmalarını isteyecektir. amfori üyeleri, amfori BSCI uygulaması konusunda tüccarlarıyla birlikte çalışmalıdır.

Hibrit: amfori BSCI üyesi, hem doğrudan hem de dolaylı modelleri bir araya getirir.

2. ADIM: Risklerin Değerlendirilmesi ve Önceliklendirilmesi

Risklerin Değerlendirilmesine İlişkin Farklı Yaklaşımlar

İşletmeler aşağıdaki amaçlar için çeşitli kaynaklar kullanabilir:

- Riskin sınıflandırılması,
- Önemli iş ortaklarının belirlenmesi,
- Risk yönetimi planlarına, gelişmiş Durum Tespiti (Due Diligence) ne ve/veya amfori BSCI denetimine (veya diğer eylemlere) ihtiyaç duyabilecek kişilerin seçilmesi.

amfori BSCI üyeleri, denetimlerin risk değerlendirme süreçlerini besleyebilmesine rağmen, bunun gerekli olmadığını ve aslında denetimlerin, risk değerlendirmesi ve risk yönetim planları teslim edildikten sonra teslim edilecek ayrı bir faaliyet olarak görülmesi gerektiğini unutmamalıdır.

Makro düzeyde değerlendirme: Bir ülkedeki yönetim sisteminin, söz konusu ülkede bulunan bir iş ortağının sosyal sorumluluğu ne ölçüde ana işinin bir parçası olarak değerlendirebileceği üzerinde etkisi vardır. İlgili araç ve kaynakların örnekleri aşağıda verilmiştir:

- [amfori Durum Tespiti \(Due Diligence\) Aracı:](#) Bu sınıflandırma, Dünya Bankası Yönetim Göstergeleri'ne uygundur. Bu sınıflandırma kapsamında amfori, aşırı yüksek riskli ülkelere yönelik ek tavsiyelerde bulunur.
- [En az gelişmiş ülkeler \(EAGÜ\):](#) Bu sınıflandırma Birleşmiş Milletler (BM) tarafından geliştirilmiştir. Bu listede yer alan ülkeler, belirli ILO Sözleşmelerine uyum beklentilerini azaltan istisnalardan yararlanabilirler (örneğin, Çocuk İşçiliğine İlişkin 138 Sayılı ILO Sözleşmesi ile ilgili olarak, EAGÜ'lerde daha düşük bir asgari çalışma yaşı olabilir).
- [Kamuoyunu ilgilendiren hususlar:](#) STK'ların araştırma raporları veya veri setleri gibi ilgili paydaşlardan alınan bilgiler.

Sektörel ve tedarik zinciri değerlendirmesi: Ekonomi sektörünün yapısı ve tedarik zincirinin karmaşıklığı, bir iş ortağının sosyal sorumluluğu ana işinin bir parçası olarak ele alma sürecini etkiler. İlgili araçlara örnekler aşağıda verilmiştir:

- [amfori Sustainability Platform:](#) amfori üyelerinin tedarik zincirlerini haritalandırmalarını, önemli iş ortaklarını görselleştirmelerini, amfori BSCI denetim sonuçlarını kontrol etmelerini, diğer amfori BSCI üyeleriyle irtibat kurmalarını ve iyileştirme ve sürekli iyileştirme için ittifak oluşturmalarını sağlar.

Daha fazla bilgi için bkz.:

- [Ek 1: amfori Sustainability Platform'a giriş](#)
- [amfori Sürdürülebilirlik Gösterge Paneli \(amfori Bilgileri\):](#) Bu araç, amfori üyelerine tedarik zinciri yönetiminin karmaşıklığıyla başa çıkmalarında yardımcı olmak ve sürdürülebilirlik performansını iyileştirme çabalarını desteklemek için tasarlanmıştır.
- [amfori BSCI Öz Değerlendirmeleri:](#) İş ortakları, kendi işletmeleri ve amfori üyeleri için bir risk değerlendirmesi düzeyi sağlamak amacıyla düzenli olarak öz değerlendirme yapabilir. Amaç, iş ortaklarını denetim yorgunluğundan kaçınmaları ve risklerini değerlendirmeye ve uygunsuzlukları iyileştirmeye odaklanmaları için desteklemektir.

- [amfori Sürekli İyileştirme](#): İş Ortaklarından sürekli iyileştirme sürecine katılmaları ve çalışanlarının koşullarını iyileştirmek için harekete geçmeleri beklenmektedir. Üyeler ayrıca kendi şirketleri için sürekli iyileştirme üzerinde çalışabilir ve iyileştirme faaliyetlerini tanımlayabilirler.
- amfori BSCI sıfır tolerans uyarıları: amfori BSCI denetiminin gerçekleştiği andan itibaren 24 saat içinde denetleyiciler tarafından amfori Sustainability Platform üzerinden sağlanan bilgilerdir.
- [Ek 5: Sıfır Tolerans protokolü nasıl uygulanır?](#)

Ticari ziyaretler: Satın alma ekipleri, temsilciler veya benzer aktörler aracılığıyla toplanan bilgilerdir.

Birikmiş deneyim: amfori BSCI üyesi, sektöre özel bir risk listesi geliştirmek için satın alma personelinin birikmiş deneyimine güvenebilir. Örnek:

- Belli sektörlerde işçilerle taşeron sözleşmesi yapmak için araçların kullanılması.
- Nakış ve diğer el işleri gibi genelde ev işçilerinin kullanıldığı üretim veya işleme türleri.
- Çocuklara eğitim verilmeyen bölgelerden gelen ürünler.
- Tarım için büyük ölçüde el emeğine dayanan ürünler.
- Çatışmalardan etkilenen veya yüksek riskli bölgelerden mineral veya metal tedariki.
- İş gücünde yüksek oranda göçmen işçi bulunan ülkelerden kaynak alımı.
- Önemli sayıda mültecinin ikamet ettiği veya transit geçiş yaptığı ülkelerden kaynak kullanımı.

Şikayet mekanizması: amfori BSCI katılımcısının kendi şikayet mekanizması üzerinden veya amfori şikayet mekanizması üzerinden aldığı şikayet ve önerilerden elde edilen bilgiler.

Değerlendirmeler: İkinci veya üçüncü taraflarca yapılan değerlendirmeler, denetimler veya benzer incelemelerden elde edilen bilgiler. amfori, üyelerin yalnızca sertifikalarına güvenmemelerini, önemli iş ortağıyla nasıl çalışılması gerektiği üzerine bilgiye dayalı bir karar vermelerine yardımcı olacak daha tatmin edici bilgiler toplamalarını tavsiye eder.

Gerekli bilgileri toplamak için amfori BSCI sistemi, iş ortaklarına potansiyel veya mevcut iş ortakları hakkında bilgi toplamak için amfori Sustainability Platform'da bulunan bir dizi öz değerlendirme ve kılavuz sağlar.

- [İş Ortakları İçin Profilin Öz Değerlendirme Bölümü](#)
- [Ek 7: amfori BSCI kontrol listesinin kullanılışı](#)
- [Ek 12: Küçük Üreticileri Değerlendirme](#)
- [Ek 14: Durum Tespiti \(Due Diligence\) Stratejisine Cinsiyet Eşitliği İlkesini Entegre Etme](#)
- [Ek 15: Potansiyel İş Ortakları için Ön Değerlendirme Yapma](#)

Önceliklendirme Yaklaşımı

1. Olasılık ve Ciddiyet Seviyesi

Şirketler, riskleri kendi şirketlerine uygun ve öncelikle hak sahiplerinin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde ele almak için bir önceliklendirme süreci geliştirmelidir. Önceliklendirme nihai olarak farklı faktörlere dayanıyor olmalıdır:

- İlk ve en önemli, bir zararın meydana gelme **olasılığı** ve etkisinin ciddiyet seviyesidir.
 - Çatışmalardan etkilenen ve yüksek riskli bölgelerde faaliyet gösterirken, kapsamı anlamak çok önemli hale gelir ve bu hem olasılık hem de ciddiyet seviyesi analizine bilgi sağlar.
 - Olumsuz bir etkinin olasılığı ve ciddiyet seviyesi yüksek olduğunda, Durum Tespiti (Due Diligence) daha kapsamlı olmalıdır ve bu nedenle risk olasılığı ve ciddiyet seviyesi daha yüksek olan iş ortaklarına öncelik verilmelidir

- Etkilerin ciddiyet seviyesi; ölçekleri, kapsamları ve telafi edilemez nitelikleri ile değerlendirilir.
 - Ölçek, olumsuz etkinin ağırlığını ifade eder.
 - Kapsam, örneğin etkilenen veya etkilenecek bireylerin sayısı veya çevresel zararın boyutu gibi etkinin erişim alanıyla ilgilidir.
 - Telafi edilemez nitelik; etkilenen bireyleri veya çevreyi olumsuz etkiden önceki durumlarına eş değer bir duruma geri getirme kabiliyetinin sınırlandırılması anlamına gelmektedir.
- En önemli etkiler belirlendikten ve ele alındıktan sonra işletme daha az önemli etkileri ele almaya devam etmelidir.

2. Neden Olan, Katkıda Bulunan veya Bağlantılı Olan

Riskleri değerlendirirken, iş ortaklarına öncelik verirken ve bir sonraki aşama olarak riskleri yönetirken, şirketler olumsuz etkilere “neden olan, katkıda bulunan veya bağlantılı” anahtar kavramlarını daha fazla dikkate almalıdır.

Nihayetinde bu çerçeve, şirketlerin risklerin söz konusu şirketle en çok nerede ilgili olduğunu, risk yönetimi için hangi iş ortaklarına öncelik verilmesi gerektiğini ve ne tür risk yönetiminin dikkate alınması gerektiğini belirlemelerine olanak tanır.

Kati çerçeveler olmasa da:

Neden olma: Olumsuz etkilere doğrudan bir şirketin eylemleri neden olmaktadır (bunlara her zaman öncelik verilmelidir).

Katkıda bulunma: Bir şirketin eylemleri bir riskin gerçek bir olumsuz etkiye dönüşme olasılığını artırır (örneğin, bir şirketin bir siparişi zamanında tamamlamak için iş kanunlarının ihlal edilmesini teşvik etmesi).

Bağlantılı: Bir şirketin kendi eylemlerinin olumsuz etkileri ortaya çıkarma olasılığını artırabilecek bir iş ortağı ile ilişkisi vardır, ancak bunlar asıl şirket tarafından sunulan ticari faaliyetlerle teşvik edilmemektedir veya bunlarla bağlantılı değildir.

3. Önceliklendirme İçin Dikkate Alınacak Diğer Hususlar

Risk yönetimi eylemlerinin önceliklendirilmesine daha fazla destek olmak amacıyla riskler değerlendirildikten ve ilk tur önceliklendirme yapıldıktan sonra amfori üyeleri önemli iş ortaklarını belirlemeyi potansiyel bir sonraki adım olarak değerlendirebilir.

İşlevsel olarak bu, varsa sonraki adımların neler olabileceğini bildiren bir kaldıraç belirleme meselesidir.

Önemli iş ortakları aşağıdakiler olarak tanımlanır:

- Söz konusu mal veya hizmeti sunan ana tedarikçilerdir,
- amfori üyesinin satın alma hacminin büyük bir bölümünü temsil eder veya
- İnsan hakları konusunda potansiyel riskler arz eder.

amfori BSCI üyelerinin işleri üzerinde etki veya nüfuza sahiptirler (veya sahip olmaları muhtemeldir).

BM Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri kapsamında amfori üyeleri, amfori BSCI üyesinin iş modelini ve itibarını olumlu yönde etkileyebilecek kişileri de önemli iş ortakları olarak değerlendirebilir.

Bazı durumlarda, tüm iş ortaklarının önemli olduğu belirlenecektir. Her durumda, önemli iş ortağı statüsü, ciddi olumsuz etki risklerinin bulunduğu durumların yerine geçmemelidir.

Son olarak, en önemli etkiler belirlendikten ve ele alındıktan sonra, amfori üyeleri iş ortaklarıyla birlikte daha az önemli etkileri ele almaya devam etmelidir.

Önceliklendirmenin tek bir doğru yolu yoktur. Ancak, şirketler yaklaşımlarını açıklayabilmeli ve güvenilir bir şekilde savunabilmelidir ve her durumda ciddiyet seviyesi ve olasılık, sürecin önemli bir yönünü oluşturmalıdır.

3. Adım: Olumsuz Etkilerin Ortadan Kaldırılması, Önlenmesi veya Azaltılması

Riskler tespit edildikten ve sonraki adımlara öncelik verildikten sonra üyeler:

- Olumsuz etkilere neden olan veya katkıda bulunan faaliyetleri durdurmalıdır.
- Potansiyel (gelecekteki) olumsuz etkileri önlemek ve azaltmak için planlar geliştirmeli ve uygulamalıdır.
- Risk yönetimi planları geliştirilmeli ve uygulamalıdır.

3. ADIM: Risk Yönetimi

Riskleri yönetmek için riskler belirlendikten sonra şirket ilgili iş ortaklarıyla olan ilişkilerini en etkili şekilde ele almak için iç prosedürleri tanımlamış olmalıdır. Bu prosedürler:

- Üst düzey yönetim tarafından onaylanacaktır.
- İhtiyaç olduğunda yeni ticari ilişkileri de kapsamı için düzenli olarak değerlendirilip uyarlanacaktır. (Örneğin şirket mali yılın ortasında tedarik zinciri Durum Tespiti (Due Diligence) stratejisine yeni bir ürün serisi veya hizmetler dahil etmeye karar verirse bazı prosedürlerin uyarlanması gerekebilir.)

Tüm risk yönetimi planları, OECD Rehberinde tanımlanan üç seçeneği izlemelidir:

- Risk azaltma çabalarının seyri boyunca ilişkinin devam etmesi,
- Devam eden risk azaltma çalışmalarını sürdürürken ilişkinin geçici olarak askıya alınması,
- Başarısız azaltma girişimlerinden sonra veya işletmenin azaltmanın mümkün olmadığını düşündüğü durumlarda ya da olumsuz etkinin ciddiyet seviyesi nedeniyle iş ilişkisinin kesilmesi.

Bu çerçevede amfori BSCI üyeleri, amfori BSCI sistemini uygulama vizyonlarına en uygun olan ve riskleri etkin bir şekilde yöneten ve azaltan risk yönetimi yaklaşımına karar verebilir.

Yaygın olarak kullanılan risk yönetimi yaklaşımları aşağıdakileri içerir:

Sorumluluk

- amfori üyeleri, belirli bir iş ortağının amfori üyeleri için bir risk teşkil ettiğini kabul eder.
- amfori üyeleri riski kasıtlı olarak kabul eder ve mümkün olduğunda sınırlı bir kaldırma veya alınabilecek olası önlemler olsa bile riski yönetmek için harekete geçer.
- Üst düzey yönetim bu kararı onaylamalı ve herhangi bir terslik olursa sonuçlara katlanmalıdır.

Yönetim

- amfori üyesi risklerin farkındadır.
- amfori üyesi, risklerle başa çıkmak için ekstra çaba gösterir.
- amfori üyesi, iş ortağının insanlara veya çevreye getirdiği riskin etkisini veya olasılığını en aza indirmek için eylemlerde bulunur.
- amfori üyesi, tanımlanan çabaları desteklemek için finansal kaynakları tahsis eder.
- amfori üyesi risk yönetiminin başarısını değerlendirir ve bu doğrultuda hareket eder.
- Risk yönetiminden bir kişi veya bir ekip sorumludur.

İş birliği

- amfori üyesi, sorumluluğunu ve yetkisini başka bir amfori üyesiyle paylaşır, bu şekilde ikinci üye birinci adına riskleri kontrol eder.
- Bununla ilgili bazı örnekler aşağıda verilmiştir:
 - Bir marka, iş ortaklarının risklerini kendi adına kontrol etmesi için bir ithalatçıya ihtiyaç duyar.
 - Bir iş ortağı, kendi adına iş gücüyle ilgilenmesi için bir işe alım aracısına ihtiyaç duyar.
- Görevlendirme iki taraf da düzenli olarak bilgi paylaşımında bulunuyorsa, sorumluluğu ve kaynakları paylaşıyorsa oldukça etkili olabilir.

Sorumluluğun tamamen devredilmesi kabul edilemez. amfori üyelerinin ve iş ortaklarının, bağlantılı olabilecekleri olumsuz etkilerin yanı sıra hak sahiplerinin kendileri üzerindeki olumsuz etkilerden kaçınmak için nasıl hareket ettiklerini bilmeleri ve göstermeleri beklenir.

Kaçınma

- amfori üyesi, riskleri ortadan kaldırmak veya azaltmak için iş ortaklığı gereksinimlerini belirler.
 - Bir marka, satın alım yaptığı bölgeyle ilgili tatmin edici bilgiler paylaşmayan ithalatçıyla iş yapmayı bırakır.
 - Bir amfori üyesi sadece yerel ve tanınmış ortaklardan kaynak sağlar.

Bu durumu tamamen engellemek mümkün değildir. amfori üyeleri ve iş ortakları her zaman belirli riskleri üstlenirler ve her zaman bir tür Durum Tespiti (Due Diligence) sürecinin gerekli olacağını varsaymalılar.

Çatışmalardan etkilenen ve yüksek risk taşıyan Bölgeler (CAHRA'lar)

Bazı durumlarda, amfori üyeleri CAHRA'larda aktif olacak veya CAHRA'lardan kaynak sağlayacaktır. Bu durumlarda üyeler:

- Sadece riskleri yönetmekle kalmamalı, aynı zamanda bu bölgelerdeki olumsuz etkilere katkıda bulunmadıklarından da emin olmalıdırlar.
- Çatışmalardan etkilenen veya yüksek riskli bölgelerde faaliyet gösteren tedarikçilerin faaliyetleri ve ilişkileriyle ilişkili olumsuz etki risklerini belirleyen, önleyen veya azaltan özel politikalar geliştirmelidir. Bu süreçlerde, savunmasızlık veya marjinalleşme riski yüksek olan gruplar veya nüfuslar üzerindeki insan hakları etkilerine özel önem verilmektedir.

3. ADIM: İş Birliği

amfori BSCI sistemi açısından bakıldığında, iş birliği olumlu etki yaratmak açısından etkili bir yaklaşım olabilir ve platformumuz iş birliğini teşvik eder.

İş birliği, riskleri ele almak ve tedarik zincirinde avantaj elde etmek üzere etkili bir şekilde kullanılacak bir yaklaşımdır. Diğer amfori BSCI paydaşları veya ulusal veya yerel hükümet yetkilileri, sivil toplum aktörleri, sendikalar veya sektör girişimleri gibi diğer ilgili paydaşlarla iş birliği yapılabilir.

Bununla birlikte iş birliği, tedarik zincirindeki iş ortaklarıyla başarıya ulaşmanın anahtarıdır. Durum Tespiti (Due Diligence), en çok iş birliğine dayalı olarak sunulduğunda etkili olmaktadır.

Ancak, etkin Durum Tespiti'nin (Due Diligence) yapılmasına ilişkin nihai sorumluluk her bir amfori BSCI üyesine aittir.

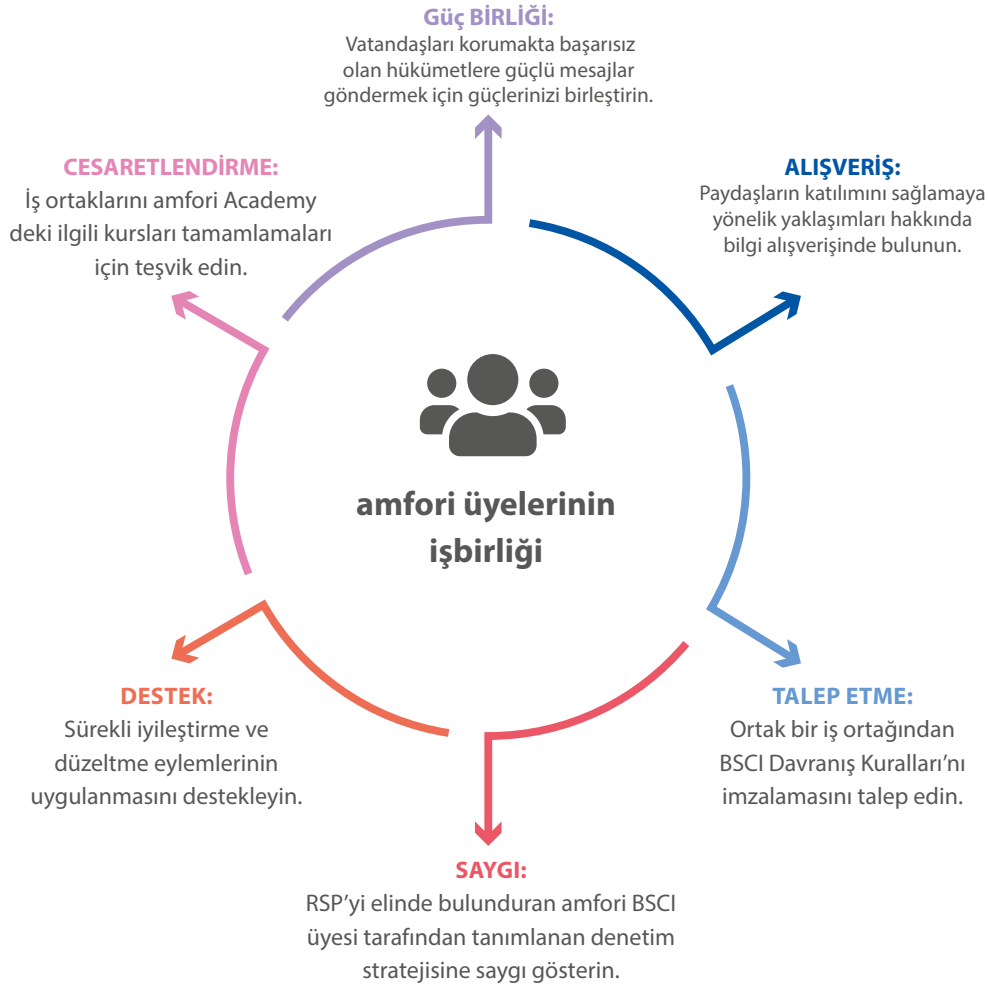
İş Ortaklarıyla İş Birliği

Aşağıda iş ortaklarıyla yapıcı etkileşime örnekler verilmiştir:

- Sosyal riskler ve performansla ilgili karşılaşılan zorlukları ve kaydedilen ilerlemeleri düzenli olarak takip etme.
- Durum Tespiti'nin (Due Diligence) etkinliği konusunda ortak bir uzmanlık geliştirme.
- Paydaşları süreçlere dahil etme konusundaki stratejiler ve bunların sonuçları hakkındaki bilgileri paylaşma.
- Sürekli iyileştirme ve düzeltme planları geliştirmeleri ve uygulamaları için onları destekleme.

Diğer amfori Üyeleriyle İş Birliği

Aşağıda, diğer amfori üyeleriyle yapıcı etkileşime dair örnekler verilmiştir:

Şekil 2: üyelerin amfori BSCI iş birliği

amfori, üyelerin iş birliğini desteklemek için iki platform sunar:

- **amfori Topluluk Platformu:** amfori üyelerinin tartışmalar yapabileceği ve deneyimlerini karşılaştırabileceği bir iletişim portalı.
- **amfori Sustainability Platform:** Diğer amfori üyeleriyle bilgi paylaşmanın ve bilgi alışverişinde bulunmanın kolay bir yoludur.

Harici Paydaşlarla İş Birliği

Aşağıdakiler, Durum Tespiti'nin (Due Diligence) temel bir yönü olan dış paydaşlarla verimli etkileşim örnekleridir:

- Yerel topluluklar ve sivil toplum örgütleri gibi yerel paydaşlar, etkili risk yönetimi ile destek verecektir. Yerel topluluklarla etkili bir şekilde iletişim kurabilmek için yeterli iletişim kanallarının (tabelalar veya aşağıdaki bilgileri içeren web siteleri: e-posta, cep telefonu, posta kutusu) mevcut olması ve yerel topluluklar tarafından bilinmesi gerekir.
- Hükümetler ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) gibi uluslararası kuruluşlar: İş birliği, kaynak ülkedeki iş kanununun uygulanmasını destekleyebilir.
- Kaynak ülkelerdeki işçi sendikaları: İş birliği, işçilerin hakları ve yükümlülükleri konusunda farkındalığın artırılmasına ve şikayetlerin ele alınmasında yardımcı olabilir.
- Sivil Toplum Kuruluşları: İş birliği, riskler ve bunların temel nedenleri hakkında bilgi sağlayabilir ve sahada insan haklarına saygı gösterilmesinin nasıl sağlanacağı konusunda değerli bilgiler ve tavsiyeler sunabilir.

İlgili dış paydaşlarla iş birliği yapılması özellikle sosyal risk ve performanstaki yetersizliklerin kök nedenlerinin tedarik zinciri dışında yattığının tespit edildiği durumlarda sürdürülebilir sonuçlar elde etmeyi kolaylaştırır.

ÖNEMLİ: amfori BSCI üyeleri bu dış paydaşlara tek tek ulaşabilecek imkanlara sahip olmasa da, amfori ekipleri koordinasyon konusunda destek olabilir.

3. ADIM: Sorumlu İlişki Kesme

İş ortaklarıyla ilişkiyi kesme nedenleri çeşitlilik gösterebilir ve zaman içerisinde birikebilir, ancak ilişkiyi kesme, ya meydana gelen en ciddi etkiler nedeniyle (örneğin, bir iş ortağının ağır insan hakları ihlallerinde bulunması) ya da belirlenen riskleri azaltmak için tekrar edilen girişimlerin ardından son çare olarak başvurulacak bir önlem olarak düşünülmelidir.

İş ortağının davranışının neden olduğu temel bir güven eksikliği varsa ilişkiyi kesme uygun bir tepki olabilir.

Güven aniden suistimal edilebilir, ancak güvenin tehlikeye olabileceğine dair birkaç uyarının ardından iş ilişkisinin daha sık kontrol edilmesi gerekir, çünkü iş ortağı:

- Üretim tesisleri hakkında gerekli ve doğru bilgileri sunmaz.
- Düzenli olarak bilgi sunmak için kendi iş ortaklarından yardım almaz.
- Kendi iş ortaklarının iyileştirme planlarını uyguladığını doğrulamaz.
- amfori BSCI Davranış Kuralları ile uyum sağlama konusunda net bir isteksizlik gösterir.
- Sorunları gidermede veya zaman içinde iyileşme göstermede net bir yetersizlik gösterir.
- Tedarik zincirinde rüşvet alarak, sahtecilik yaparak veya yanlış bilgi sunarak denetimin bütünlüğünü tehlikeye atar.

Bu örnekler ticarileştirme seviyesinde (örneğin, aracının güven ilişkisini zedelemesi) veya üretim seviyesinde (örneğin, üretim şirketinde) gerçekleşebilir.

Bu güven ihlalleri aşağıdaki durumlarda tespit edilebilir:

- amfori BSCI denetimi sırasında ve denetçi tarafından sıfır tolerans uyarısına neden olacak kadar ciddi olduğu düşünüldüğünde.
- Plansız ziyaretler veya tedarikçi bağlılığı süreçleri sırasında.
- Zaman içinde, denetim faaliyetlerinden elde edilen sonuçlar gözden geçirildiğinde ve hiçbir ilerleme veya iyileştirme tespit edilmediğinde.

Daha fazla bilgi için bkz. [Ek 5: Sıfır Tolerans Protokolü Nasıl Uygulanır?](#)

Son Çare Olarak İlişki Kesme

Ticari kuruluşlar işlerini aniden durdurmamalı ve diğer çözümler denendikten sonra ilişki kesme son çare olarak düşünülmelidir. Daha da önemlisi, amfori üyeleri ve iş ortakları mümkün olduğunca sorumlu satın alma uygulamaları yürütmelidir.

Bunlar, işi durdurmadan veya bir iş ortağıyla sözleşmelerini sona erdirmeden önce dikkate alınması gereken bazı hususlardır ve bunların tümü paydaşlarla etkileşimi de içermelidir:

- Ticari faaliyetleri durdurmak en iyi alternatif mi?
- Ortaklığın bitmesinin işletmeye ne gibi kötü etkileri olur?
- Ortaklığın bitmesinin üreticilerin işçileri üzerinde ne gibi kötü etkileri olur?
- Sorun farklı bir şekilde çözülebilir mi?
- Daha iyi bir iş ortağı alternatifi var mı?
- Tanımlanan sorun bölgeye özel mi?

Sistemik Sorunlar

Sosyal performans konusundaki bazı eksiklikler sektör, bölge veya ülkedeki sistemik sorunlarla ilgilidir. Bu nedenle başka alternatifler bulmak daha zor olur. Bu durum, sürekli iyileştirme yaklaşımını destekleyebilmeleri ve nihayetinde şirketinizin işi bırakmasının veya sorunlu bir ortakla çalışmaya devam etmesinin uzun vadeli nedenlerini anlayabilmeleri için paydaşlarla iletişim kurmayı da çok önemli hale getirir.

Ticari faaliyetleri durdurma prosedürü

Her amfori BSCI üyesi, işi durdurma kararını nasıl ve ne zaman vereceğini seçmelidir. Ancak karar her zaman aşağıdakilerin de dahil olduğu ve tarafların kararlaştırdığı prosedürlere uygun olarak alınmalıdır:

Açık bir şekilde bildirilmiş gerekçe: amfori BSCI üyeleri, kendileri için güven suistimali olarak değerlendirilecek nedenleri potansiyel ve mevcut iş ortaklarına açık bir şekilde bildirmeyi hedeflemelidir. Bu bilgi mümkün olduğu kadar sözleşmelere bir iptal veya fesih maddesi dahilinde girilmelidir. Böyle bir madde, amfori BSCI Davranış Kuralları'nın uygulanması için en bağlayıcı ifade olacaktır.

Uyarı prosedürü: amfori BSCI üyeleri, işi durdurmadan önce uyarılar yayımlamak için bir prosedür oluşturmayı hedeflemelidir. Bu aynı zamanda şirkete alternatif iş ortakları arama sürecinde yardımcı olacaktır.

İletişim prosedürü: amfori BSCI üyeleri, bir iş ortağının medya tarafından hedef alındığı durumlara çözüm bulabilmek için bir iletişim prosedürü benimsemelidir. Böyle durumlarda ticari faaliyetleri durdurma kararı büyük bir dikkatle gözden geçirilmelidir. Çünkü ticari faaliyetlerin sonlandırılması ters etki yaratabilir ve paydaşlar arasında kaygıya sebep olabilir.

Paydaşlarla bağlantı kurma: amfori BSCI üyeleri, iş modelleri hakkında ve iş ortaklarıyla sosyal performansla bağlantılı olarak ticari faaliyetleri durdurma nedenleri hakkında şeffaf olabilmek için müşteriler ve diğer paydaşlarla düzenli olarak bağlantı kurmayı ve iş birliği yapmayı hedeflemelidir.

Faaliyetlerin ve sözleşmelerin durdurulması: Ticari sözleşmeler ve/veya ticari ilişkiler, kararlaştırılan şartlara göre ve kararlaştırılan uyarılardan sonra sona ermelidir. Bir iş ortağının amfori BSCI Davranış Kuralları kapsamındaki bir sorumluluğu yerine getirmek istememesi nedeniyle kendisiyle ticari faaliyetlerin durdurulması sözleşmeleri etkilemez (ör. mevcut sözleşmelerdeki finansal sorumlulukların yerine getirilmesi gerekir).

ÖNEMLİ: amfori, amfori BSCI üyelerinin yalnızca amfori BSCI denetimine dayanarak işlerini durdurmalarını önermez, çünkü bu durum amfori BSCI sisteminin değerleri ve ilkeleriyle çelişir.

3. ADIM: Anlamlı Paydaş Katılımı

Paydaşlar, bir kuruluşun ürünlerinden, faaliyetlerinden, pazarlarından ve elde ettiği sonuçlardan etkilenen ve bu faktörleri etkileyebilecek olan bireyler, topluluklar ve kuruluşlardır. Bir iş ortağı bünyesinde çalışan kişiler de dahil olmak üzere paydaşların haritalanması ve katılımlarının sağlanması, amfori üyelerinin ve iş ortaklarının Durum Tespiti'nin (Due Diligence) ayrılmaz ve vazgeçilmez bir parçasıdır.

Anlamlı bir iş birliği aşağıdaki faktörlere dayanır:

Eğilim: Taraflardan hiçbiri bir diğerine görüşlerini ve yaklaşımlarını kabul ettirmeyi hedeflemez. Bunun yerine taraflar ortak hedeflere odaklanırlar.

İlgi: Kısa vadeli taleplerden ziyade uzun vadeli çözümlere odaklanırlar.

Düzenlilik: Üzerinde anlaşmaya varılan gündem sadece acil kriz durumlarında değil, sürekli olarak takip edilir.

İlgili Paydaş Gruplarının Tespit Edilmesi

amfori BSCI üyesinin perspektifinden, aşağıdaki tablo potansiyel paydaş gruplarını (kuruluşlar ve bireyler) ve onların amfori BSCI sisteminin uygulanması sürecindeki farklı aşamalarla hangi şekilde ilgili olduklarını göstermektedir.

Küçük ve mikro işletmeler amfori BSCI paydaşlarının iş birliği yapma çalışmalarıyla yetinebilir. Uluslararası standartların tüm işletmelerden paydaşlarla anlamlı bir şekilde etkileşim kurmalarını beklediğini belirtmek önemlidir. Bununla birlikte, bunun göz korkutucu bir uygulamaya yol açabileceğini kabul ederek, şirketlerin kiminle ilişki kuracağına öncelik vermelerine ve doğrudan ilişki kurmanın mümkün olmadığı durumlarda vekil kullanmalarına izin verirler.

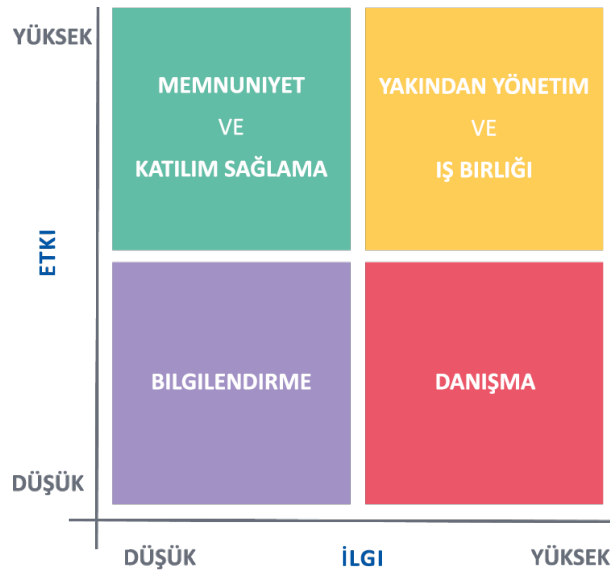
amfori BSCI Aşamaları	Şirket içindeki paydaşlar	Dış Paydaşlar
Politika, inceleme ve değerlendirme (kurallar ve strateji odaklı)	• Üst yönetim • Kaynak bulma/satın alma departmanı • Uyum/hukuk departmanı • Yerel satın alım ofisleri	• İş ortakları • amfori • İşçi sendikası federasyonları • Sivil toplum kuruluşları
Faaliyet gösterme ve entegrasyon (görev odaklı)	• Kaynak bulma/satın alma departmanı • Yerel satın alma ofisi çalışanları • Kurumsal ve resmi ilişkiler	• İş ortakları • amfori • Diğer amfori üyeleri • amfori Ülke Temsilcileri • Uzman BM ajansları (ILO, UNICEF, UNHCR, UNWOMEN, IOM) • Devlet kurumları • Yerel işçi sendikaları
Bilme ve gösterme (iletişim ve denetime açıklık odaklı)	• Kurumsal sosyal sorumluluk departmanı • Uyum departmanı • İletişim departmanı	• Destek grupları • Tüketiciler • amfori Ağları • İş ortakları • İşçi sendikaları • İş ortaklarının çalışanları veya vekilleri • Devlet kurumları

Tablo 2: amfori BSCI Uygulamasında Desteklenecek Potansiyel Paydaş Grupları

Paydaşların Katılım Seviyesi

Aşağıdaki tablo, yine aşağıda verilen hususlara katılım düzeyini tanımlamak için en çok kullanılan sınıflandırmayı göstermektedir:

- Paydaşların topluluk ve diğer paydaşlar üzerindeki etkisi
- Şirketin faaliyetlerine duydukları ilgi

Şekil 3: Paydaşlarla iş birliği yapma yolları

Paydaş Katılımının Faydaları

İç ve dış paydaşlar şirketler için iyi müttefikler olabilirler. Çünkü şirketlerin sonuç vermeye en yatkın konulara odaklanarak kaynaklarını maksimize etmelerine yardımcı olabilirler. Aslında paydaşlar:

- Tedarik zincirindeki belli sorunlara, pazarlara ve aktörlere dikkat çekebilirler.
- Tedarik zincirindeki sosyal risklerin ve performansın halk tarafından algılanış biçimini etkileyebilirler.
- Yerel aktörler, sorunlar ve koşullar hakkında amfori BSCI üyesi tarafından elde edilmesi zor veya imkansız olabilecek bazı ulaşılması zor ve spesifik bilgilere sahip olabilirler.
- Sosyal denetimler ve amfori denetim araçları yoluyla toplanan bilgileri tamamlar veya sorgularlar.
- Kök nedenleri bulmak ve mevcut eksikleri kapatmak amacıyla kapasite geliştirmek için iş birliğinde bulunabilirler.

4. Adım: Uygulama ve Sonuçları Takip Etme

Risklerin etkin bir şekilde yönetildiğinden, azaltıldığından, ortadan kaldırıldığından ve düzeltildiğinden emin olmak için şirketler, işletmenin Durum Tespiti (Due Diligence) konusundaki kendi dahili taahhütlerinin, faaliyetlerinin ve hedeflerinin uygulanmasını ve etkinliğini denetlemeli ve takip etmelidir.

Bu, aşağıdakileri içerebilir:

- Üçüncü taraf veya kurum içi denetimler, değerlendirmeler ve takipler (amfori BSCI sosyal denetimleri dahil).
- Özellikle amfori içyüzü, harici veriler ve diğer belgelerle ilgili verilerin gözden geçirilmesi.
- İş ilişkilerinin periyodik olarak değerlendirilmesi.
- Etkilenen veya etkilenme potansiyeli olan hak sahipleriyle istişare veya katılım.

5. Adım: Etkilerin Nasıl Ele Alındığının Bildirilmesi

amfori üyeleri, ticari gizlilik ve diğer rekabet veya güvenlik kaygılarını göz önünde bulundurarak, Durum Tespiti (Due Diligence) süreçlerine ilişkin ilgili bilgileri en azından yıllık olarak kamuya açıklamalıdır. Bu raporlar aşağıdaki hususları içermelidir:

- Risklerin belirlenmesi ve değerlendirilmesine yönelik yaklaşımlar
- Risk değerlendirme ve önceliklendirme süreçlerinin sonuçları
- Riskleri yönetmek, azaltmak, ortadan kaldırmak ve mağduriyetleri gidermek için atılan adımlar

Altı adımlı çerçevenin izlenmesi, raporun çerçevesinin çizilmesine yardımcı olabilir ve diğer raporlama mekanizmaları da (Küresel Raporlama Girişimi gibi) Durum Tespiti (Due Diligence) raporlamasını tamamlamak açısından faydalı olabilir.

Bilgiler kolay erişilebilir ve şirketin faaliyetlerine uygun bir şekilde yayımlanmalıdır. Yerel paydaşların da bu bilgilere erişebilmesini sağlamak için çaba gösterilmelidir (örneğin, uygun bir dilde ve yerel paydaşların erişebileceği kanallarda sunulmasını sağlayarak).

Durum Tespiti (Due Diligence) de dahil olmak üzere sürdürülebilirlik bilgilerinin raporlanması ve açıklanması kanunen de zorunlu tutulabilir.

6. Adım: Uygun Olduğunda İyileştirme Sağlama veya İş Birliği Yapma

Etkili ve zamanında iyileştirmeyi desteklemek için üyeler:

- İyileştirmenin gerekli olduğu durumlarda bunu sağlamayı veya iş birliği yapmayı taahhüt etmelidir,
- Adli veya adli olmayan mekanizmalarla iyi niyetle iş birliği yapmalıdır,
- Birleşmiş Milletler Rehber İlkeleri'nin 31. İlkesi doğrultusunda operasyonel düzeyde şikayet mekanizmaları (OLGM) oluşturmaktadır,
- Şikayetlerini işletmeye iletebilecekleri bir süreç oluşturmak için işçi temsilcileri ve sendikalarla iletişime geçmelidir,
- amfori Sustainability Platform'un sürekli iyileştirme işlevini kullanmaları için iş ortaklarını teşvik etmeli ve desteklemelidir.

6. ADIM: Şikayet Mekanizmaları

Sorumluluk üstlenme, bir birey veya kuruluşun faaliyetleri hakkında açıklama yapma ve bu faaliyetlere ilişkin sorumluluk kabul etme yükümlülüğü olarak tanımlanabilir. Sorumluluk üstlenmenin reddedilmesi (algılanan veya gerçek) işletmeye ve işletmenin yöneticilerine halkın duyduğu saygıyı azaltabilir.

Etkin bir şikayet mekanizması kurup bu mekanizmayı korumak, bir şirket olarak dikkatli olmanın ve sorumluluk üstlenme ilkesine uymanın temel unsurlarından biridir. Bazı yargı alanları da şirketlerin şikayet prosedürleri oluşturmasını kanunen zorunlu kılmaktadır.

Şikayet mekanizmaları işçilerin sesini ve halkın kaygılarını duymak üzere samimi bir taahhülle kurulmalıdır. Şikayet mekanizmaları adil bir takip mekanizmasına bağlı olmalı ve gerektiğinde iyileştirmeler yapılmalıdır. Aksi takdirde bir iç şikayet mekanizması kurmak ters etki yapabilir ve güvensizlik yaratabilir. Doğru şekilde uygulandıklarında, herhangi bir risk veya zararı büyümeden önce öngörmek için hem iç paydaşlarla (çalışanlar) hem de dış paydaşlarla (ör. toplum) ek bir iletişim kanalı oluştururlar.

Bir şikayet mekanizması uygun şekilde oluşturulursa aşağıdakiler ile sonuçlanır:

Katılım: Şirketin işçileriyle olan ilişkilerini güçlendirir. İşçiler, kaygılarını paylaştıktan sonra kısa süre içerisinde bir çözüm elde ettiklerinde kendilerini çok daha motive hisseder ve daha iyi çalışmak isterler. Bu nihayetinde ürün ve hizmet kalitesi ile üretkenliği artırabilir.

Özgüven: İşletmeyi yönetme ve iş gücüyle bağ kurma konusunda duyulan özgüveni artırır. Bu durum herhangi bir denetim ve/veya potansiyel/mevcut müşteriler tarafından yapılan ziyaretlerde olumlu bir şekilde algılanır.

Farkındalık: İşçilerin hakları ve sorumlulukları konusundaki farkındalıklarını artırmak için oldukça faydalı bir araçtır. Çalışanlar, sonuçların açıkça paylaşılması halinde (çalışanın gerekli gizliliğine saygı gösterilerek) belirli iddiaların haklı olup olmadığını öğrenebilir.

Her amfori BSCI üyesinin hesap verebilirlik kültürünü oluşturmak ve sürdürmek için gösterebileceği özel çabalara ilave olarak amfori, paydaşların endişelerini zamanında ve etkili bir şekilde ele almak için kendi şikayet mekanizmasını oluşturmuştur.

Ayrıca amfori BSCI üyeleri, tedarik zincirlerindeki tüm aktörleri kendi şikayet mekanizmalarını kurmaya teşvik etmelidir. amfori, amfori BSCI katılımcılarına, üyelerine ve iş ortaklarına operasyonel düzeyde etkili bir şikayet mekanizmasının nasıl kurulacağı konusunda ayrıntılı bir kılavuz sunar: [Ek 4: Operasyonel Düzeyde Etkili Bir Şikayet Mekanizması Kurma](#)

amfori

The Gradient Building
Avenue de Tervueren 270
1150 Brussels

Fax: +32 2 762 75 06

Phone: +32 2 762 05 51

E-mail: info@amfori.org

Find and follow us: /amfori

amfori **BSCI**
Trade with purpose